

Ladelund – Miejsce Pamięci KZ i Spotkań

Historia

Jesienią 1944 r. w Husum został utworzony oddział roboczy KZ *Neuengamme*, który istniał tylko 6 tygodni. 2 500 więźniów obozu budowało tu wojskowy punkt obronny i po zakończeniu robót, w grudniu 1944 r., zostało odtransportowanych ponownie do obozu *Neuengamme*. Jednak zaopatrzenie oraz warunki życia i pracy były tak katastrofalne, że już po krótkim czasie istnienia obozu **zmarło co najmniej 300 więźniów**. 298 zmarłych zostało pochowanych na wiejskim cmentarzu. Proboszcz tamtejszej parafii zapisał wówczas ich nazwiska.

Wskazówka: W Husum-Schwesing niemal w tym samym czasie znajdował się podobny podobóz. Również i tutaj więźniowie z *Neuengamme* musieli wykonywać roboty fortyfikacyjne. Z 2500 więźniów w Schwesingu **zmarło co najmniej 300**.

Christoph Kreutzmüller

Pamięć

Już w 1950 r. na cmentarzu, na którym pochowane zostały ofiary obozu, zostało otwarte miejsce pamięci. Jest ono do tej pory jedynym takim miejscem, pozostającym w gestii kościoła. Prezentowana tu od 1990 r. wystawa bazuje na wynikach pracy badawczej grupy uczniów. Pokazuje ona historię obozu, losy więźniów, oraz zachowanie sprawców i reakcje ludności. Wystawa jest prezentowana w językach niemieckim, duńskim i holenderskim.

O obozie w Husum-Schwesing od 1987 r. o obozie przypomina pomnik. W 1995 r. została udostępniona publiczności wystawa, która obejmuje również istniejące resztki obozowych budowli.

Christoph Kreutzmüller

Informacje praktyczne

Ladelund – Miejsce Pamięci KZ i Spotkań
KZ-Gedenkstätte Schwesing, 25813 Schwesing (bei Husum)
tel.: +49 4841 64778

www.museen-sh.de/ml/inst.php

KZ Gedenkstätte Ladelund 25926 Ladelund
tel. +49 46 66 4 49

<http://www.kz-gedenkstaette-ladelund.de>

Czynne: wtorek-piątek 10:00-16:00; sobota-niedziela 14:00-16:00.

Wstęp: wolny.